

Előfizetési árak:

Están vagy házhoz küldve:

Egész évre. 20.— kor.

Félévre. 10.— kor.

Negyedévre 5.— kor.

Egy hónapra 1.70 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy cm. területenként 8 fillér.
Nyitótör és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 18.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felolós szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 18.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

A tanári fizetések javításáról.

Debreczen, május 22.

A tiszáninneri református egyházkerület a napokban tartotta tavaszi közgyűlését, mely alkalommal tárgyalás alá került a tanári fizetések javításának kérdése. A kérdés felett élénk eszmecsere indult meg, melyben a főszerep Fejes István sátoralja-ujhelyi lelkésznek és költő-papnak jutott, a ki oly indítványt nyújtott, mely nemcsak az egyházkerület tagjait lepte meg, hanem azt hisszük, az ország összes protestáns köreiből méltó feltűnést fog kelteni, sőt, ha nem csalódunk, szenzációt fog képezni a tanügy iránt érdeklődő magyar közvélemény előtt is. A jeles tollú költő-papot ugyanis phantasiája anynyira elragadta, hogy megfellebbezve a mindennapi élet követelményeiről, a református tanárok helyzetét rózsás színben látta s megütközésének adott kifejezést azon merészség fölött, hogy a tanárok fizetésjavításért folyamodtak az egyházkerülethez s kijelentette, hogy a tanárok ezen kihívó viselkedését tovább tünni nem lehet.

Magához a kérdés eldöntéséhez semmi közünk. Fejes Istvánnak indítványát azonban szó nélkül nem hagyhatjuk s azt a leghatározottabban elítéljük, mint olyat, mely merényletet képez a magyar református tanügy érdekei ellen és sajná-

latunknak adunk kifejezést a fölött, hogy ilyesmi a XX-ik században megtörténhetik, annyival inkább, mert úgy vagyunk értesülve, hogy Fejes Istvánban a tiszáninneri egyházkerület tekintélyes része a lelkészkedésének ötvenéves jubileumát éppen most ünnepelt Kun Bertalan utódját tekinti és így valószínű, hogy Fejes Istvánnal az egyházkerület papságának bizonyos része együtt érez és gondolkodik.

És e sajnálatunk teljes mértékben jogosult, mert a tiszáninneri egyházkerület felügyelete alatt álló iskolák tanárai nem bírnak nagyobb fizetéssel az állami iskolák tanárainál, sőt azoknál kisebb fizetést huznak és mert az orsz. középiskolai tanáregyesület küldöttsége csak a napokban tisztelgett Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternél, a ki szívében viselvén a magyar tanügy érdekeit, kijelentette a küldöttség előtt, hogy minden lehető meg fog tenni a tanárok fizetésének javítására vonatkozólag.

Sátoralja-Ujhely érdemes lelkészének azonban ez mind kevés; emelt fővel hirdeti, hogy van bátorsága szembeszállani a modern kor szellemével s táborokának helyeslésére számítva, kijelenti, hogy a tanároknak több fizetésre nincs szükségük, valószínűleg azért, mert azt nem érdemlik meg.

A kérdés tehát úgy áll, hogy a magyar középiskolai tanároknak az

országban mindenütt szükségük van a fizetésjavításra, csupán a tiszáninneri kerületben működő tanároknak nincsen. Elégedjenek meg azal, a mi jöik van, igényeiket mérsekeljék s ne vágyjanak elérhetlen után, mert ők csak tanárok s teljezen meg lehetnek elégedve azzal a fizetéssel, a mit élveznek, mert hiszen azért a munkáért, a mit teljesítenek, többet nem is kívánhatnak.

Ugy látszik, hogy Fejes István nem a mai világból való s költői felhevülésében ideális eszméket kerget. Azt tartja, hogy a magyar tanügy munkásainak lelkében eszményiségnek és hivatás iránti lelkesevésnek kell mindent elhomályosító fényben ragyognia s prózai gondolatok ne férközzenek hozzá lelkök ideáljaihoz.

Valóban nem tudjuk e felfogás sajátosságát kellőleg jellemezni és sajnáljuk, hogy a magyar református egyház vezetői a tanügy iránt ily szűkkeblű felfogást tanusítanak. Azt tanultuk és azt tapasztaltuk, hogy a református egyház iskoláját mindig a legnagyobb gonddal őrizte s a legféltekenyebb kincsül tekintette s annak fejlesztéséért minden időben erején felül is áldozott, mert azt tartotta, hogy működésének súlypontja az iskolában rejlik. Az egyház ezen felfogásával a Fejes István és követőinek álláspontja homlokegyenest ellenkezik s mi úgy véljük, hogy a reformá-

TÁRCZA.

Mit tud a huszár?!

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti tárczája. —
Irtta: Szini Péter.

A Lempák fiu, mikor három évig tartó lovaglás, dunklizás, kikötetés és más egyéb katonai parádék megeselekvése után levette az uniformist és hazakerült szülőtte földére, a szöke Tisza mellé, úgy el volt telve a szabadság édes érzetétől, hogy azt sem tudta: mit csináljon.

Egyideig a három évig nem látott kuria belső berendezésén legeltette édes gyönyörrel szeméit. Apróra megnézdelt ott mindent; kezdve az istálló belső tartalmán egészen a tövises boronáig. Nagyon örült, örvendett mindennek. Bizony a vén „Betyárt” is, a ház gondos őrzőjét, mely nagy lompos farkával egyre ott esetlett-botlott előtte, csaknem megcsókoltatta örömeiben.

Mert hiszen hát nagy sor is az egy ifju életében, mikor a hazának teendő köteles szolgálat ideje lejártával a kapitány ur megadja a szabadságot. Hogy rohan a jóvérű magyar fiu, ki subordinációt felnőtt koráig nem ismert, a gőzkoeshoz, hogy zengi dalban szabadulását, hogy ujong örömeiben!... Mi még ily örömhöz képest annak öröme, kinek a kis lutrin ki talált jönni a betett három száma?...

Hát bizony Lempák András is örült a szabadulásnak. Hej sok esinja-binja van annak a katonáskodásnak. Nem esoda, ha egy olyan akaratos, parancsoláshoz nem szokott legény, mint ő is, csak nehezen, sok-sok büntetés elszenvéde után tudta kihuzni azt a három esztendő.

Könnyű katonáskodni az oly legénynek, mint teszem azt Husos Mihály is, a kinek nincs egýebe a rajtavalónál és nincs senkije, aki sóvárogva epekednék utána. Mindegy az ilyennek, akárhol virrad fel reá. Nem busulhat, hogy valaki elszántja a földjét, vagy megrövidíti más valamiben.

De hát Lempáknak oka volt otthon feledni a szívet. Hiszen úgy sem volt már az övé egészen. Még tizenhetez éves lehetett, mikor megszerette a szép Mándi Julesát. Azóta aztán úgy voltak együtt, mint a páros galamb. Szerelemből éltek. Szerelemért éltek.

Hej, fájt is a szíve; lepergett a könye halvány arczán végig, mikor válnia kellett a forrón szeretett leánytól. Bizony még az édesanyját sem sajnálta jobban odahagyni. Az megmarad, ha csak a halál el nem ragadja, de hát a leányt elrabolhatják tőle!

A regimentnél is csak ez furdalta lelkét folyvást. Fabábként csinálta a gyakorlatokat s rajesurozás közben is ott járt a lelke Julesa körül, kinek egyre irta a bánatos nótákkal fűszerezett leveleket.

No de végre letelt a három év kinjá-

val, bajával. Szabad ember lett Lempák András és nyugodtan dudolhatta el amaz ismeretes nótát: „Nem parancsol nekem a bíró!”

Örvendett az édesanyja, hogy haza érkezett a sovárogova várt fiu. Azt sem tudta, mit csináljon kitérő kedvében. Oda állott elébe s úgy beszélt neki:

— Mit főztek, lelkem, drágám? Mit szeretsz legjobban? Hej, tudom, hogy sokat megéheztél a császár kenyere mellett, ugy-é!... Megfojtok egy csirkét, ugyis a te számodra tartogattam, pedig lett volna helye. A mult héten is elküldehetem volna a lakadalomba ajándéknak, de inkább egy kis „disznóságot” küldtem, mert tudtam, hogy te jobban szereted a csirkehúst! Ugy-e jól tettem? No, várj csak, mindjárt készen lesz! Süssem, vagy főzzem, drágám?

— Hát aztán ki lakadalmazott a mult héten? — Kérdezte a szabadságoz huszár.

— Seres Feri, lelkem, a jó cimborád. Váltig sajnáltuk, hogy itthon nem voltál! Te lettél volna a vőfély; így volt a megállapodás, de hát már nem lehetett tovább halasztani az esküvőt. Isten bocsássa meg: a menyasszony már így sem tudta járni a menyasszony-tánczot.

— Hahaha! Hát aztán kit vett el az a Feri?

— Mándi Julesát lelkem, azt a szép lányt. De hallod, ha szép volt, annál rosszabb természetű. Tudod-e, hogy kilépett a

tus tanügy fejlesztését azon felfogás segíti elő, mely a tanárok fizetését a kor színvonalának megfelelő mértékben emeli. A szellemi munkás csak akkor végezheti el kellőleg feladatát, ha anyagi gondok működésére zavarólag nem hatnak s az oly tanárkar, mely, hogy megélhessen, tanári munkáságán kívül mellékfoglalkozást is keres, nem fogja köteleességszerű hivatását teljes mértékben betölteni, annál kevésbé fogja a lélek teljes nyugodtságát igénybe vevő buvárlatokkal a magyar tudományosságot előbbre vinni.

Szomorú jelenség volna egyházunk életében, ha a Fejes István felfogása uralomra jutna, mert ez a református egyház életében retrográd irányzatot jelentene.

Közoktatásügyi miniszterünk, ismerte azon feltételeket, melyekhez tanügyünk fejlesztése kötve van, igyekezik a tanárok fizetésének javítását az ország anyagi erejéhez mérten eszközölni s a liberáliszmus ezen felfogása a Fejes István álláspontjával éles ellentétben áll. Csodálatraméltó visszaesés a multak fényes hagyományaihoz képest s valóban kétségbe kellene esnünk, ha a tanügy iránti ezen szükkeblőség református papságunk körében visszhangra találna.

Magyarországon a szellemi munka általában megfelelő jutalmazásban sehol sem részesül s lép-ten-nyomon tapasztalhatjuk az értelmi proletáriátus terjedését nemcsak a félig, hanem az egészen képzett szakférfiak körében is. Hazánk-

ban az orvos, az ügyvéd, a tanár díjazása egyáltalában nem áll arányban azon szellemi erőpazarlással és költsékezéssel, melylyel valamely szakban a diploma megszerzése össze van kötve és a társadalom, mely velök szemben rendkívüli igényeket támaszt, csekély kivétellel nem honorálja a szellem munkáit mint a kézi munkás működését és szociális bajaink egyik főforrása főleg ott található meg, ahol az ugynevezett honoratior osztály megélhetési viszonyai súlyosak.

A református papság eddig soha sem nézte irigységgel a vele közös célokat szolgáló tanártestület anyagi boldogulását s nem tételezzük fel, hogy Fejes István viselkedése ily tisztátalan forrásból eredne. De a tények gondolkozóba ejtenek, féltjük a református tanügyet az egyház illetően elbánásától s vigyázzon azon felfogás, mely a papság személyes érdekeit az iskola érdekei fölé helyezni kívánja, mert ennek eredménye más nem lehet, mint az, hogy az iskola felszabadítja magát az egyház gyámkodása alól s elszakad az egyháztól, melynek eddig veteményes kertjét képezte.

Amicus.

Az egészségügyi közszolgálat reformja. Az országos közegészségi tanács még 1893-ban részletes javaslatot terjesztett föl a belügyminiszternek az egészségügyi közszolgálat államosítására. Most, hogy a földművelési miniszter benyújtotta az állatorvosi közszolgálat államosításáról szóló törvényjavaslatot és ezzel bebizonyította azt,

hogy a közszolgálat egyes ágai államosíthatók még az egész közigazgatás jövőbeli államosítása előtt és ettől teljesen függetlenül: a közegészségi tanács elhatározta, hogy az említett javaslatból kiindulva, újból tárgyalás alá veszi az egészségügyi közszolgálat reformját. Az államosítás tárgyában újabb fölterjesztést intéz a miniszterhez és reformbizottsága által előkészített az 1876. IV. t.-cz. egyes szakaszainak revízióját a gyakorlati szükség szerint.

Dalmácia jövője. A Zirában megjelenő jogpárti Narodni Liszt, a dalmát kérdéskör irván, ráutal Dalmácia elhanyagoltságára minden tekintetben és azt mondja, hogy a horvát és dalmát delegátusok szóba hozhatnák azt az ügyet a delegációban, ha nem lennének olyan nagy mamelukok. Az a baj, mondja továbbá a N. Liszt, hogy a horvátországi és dalmáciai delegátusok inkább szolgálják a mostani kártékony politikai rendszert, semhogy védelmére keljenek Dalmácia érdekeinek.

A helyzethez.

Debreczen, május 22.

(P. C.) A képviselőház három hétre elnapolta üléseit s a legközelebbi ülését június 7-én tartja, mikor is az állatorvosi szolgálat államosításáról szóló igen fontos törvényjavaslatot veszi tárgyalás alá, mely javaslat az egyik legfontosabb állomást jelent a Széll Kálmán miniszterelnök közgazdasági programjában. Az utolsó napokban elfogadott törvényjavaslatok is nagy és lényeges kövek abban a hatalmas közgazdasági épületben, melyet természetesen alulról fölfelé kell korrekten és szolidan felépíteni és ha a szeszkontingensről és az értékpapirforgalom megadóztatásáról szóló törvényeknek van is agrárius mellékük, nem szabad feledni, hogy Magyarország agrár-állam, melynek első sorban mezőgazdasági érdekeit kell szolgálnia oly módon, hogy azért a ke-

becsületből, aztán bekötötte a fejét jó előre! ? ... Pedig valamikor még neked szántam én ezt a leányt!

Lempák dermedten hallgatta édesanyja beszédét. Mintha álmoképek vonulnának el szeme előtt, olyan bizonytalanságba keveredett a lelke.

— Átkozom a sorját! — rikkantott fel, nagyot toppantva csizmás lábaival.

— Mi lelt? — kérdezte az aggódó anya. — Csak nem a fogad fájult meg talán? Ehetnél ugy-e? ... No hisz lesz mindjárt jó forró leves! Megyek már, megyek!

— Ne menjen édes anyám; nem kell nekem leves!

— Nem-é?... Hát mit főzök, drágám?... Csak talán nincs valami bajod? Jobb lesz talán egy kis rátotta, ugy-é?

— Sem az, sem ez! Nem kell semmi, hanem beszéljen arról a hamis lelkű leányról.

— Van is arról, mit beszélni?! A hetyke, kényes teremtés ugyancsak gyalázatba ejtette a szüleit. A becsületes Mándi még most is lesütött szemekkel jár az utcán. Ki is gondolta volna, hogy így csufságba ejti őket az a rátartó leány!

Lempáknak ugy tetszett, mintha fojtogatná a szoba levegője: mintha láthatatlan szellemek repkednének körülötte és sugdosnának fülébe bosszantó szavakat. Fel volt forvva keblében a düh s arculata ideges rángást árul el.

— Nojszen jól van! — hagyta rá a dolgot, hanem mikor kiment a házból, öszszeszorult az ökle, szemei megvillantak és az előtte ugrándozó kutyát dühvel rugta oldalba.

— No megállj! Majd megmutatom én neked; mit tud a huszár — fenyegetett az

istálló felé, mintha arra lenne valami nagy panasz, pedig hát Seres Ferit érdekelte inkább e kijelentés.

Lement az udvarról s gondolkozó léptekkel haladt végig az utcán. A falu apró csemetéi kiugráltak az udvarról s úgy motogattak utána, szörnyen megbámulván a veres nadrágát:

— Nini! A Lempák Andris! Hazajött Lempák Andris!

Lempák büszkén, hátraszegett fővel haladt tovább. Recsegős csizmájának lépte mind távolabb hangzottak el. Végre ott volt igyekezete céljánál. Megállt az épület előtt, melynek padláslyukán hosszú rudra gyaluforgács volt kitéve s a falán nagy betűkkel írott tábla kifüggesztve e szavakkal:

„Bor, sör és pálinka-mérés. M. kir. dohány- és szivar-árulás“.

Lempák belépett a koreszmába, hol éppen nagy mosás volt. Maga az Ábris zsidó is neki volt gyürkőzve a munkának. Suroltak, takarítottak mindenfelé a közelgő ünnep tisztességére. A moeskos, zavaros vizet nagy dezsákba töltögetve állították az ajtó megé, hogy kéznél legyen.

Lempák meg sem látta azt. Bement az ivóba és mintha összes keserűségét egy szóban akarná kiönteni, torkától telhető ordítással szólalt meg:

— Bort, zsidó!

Ábris nemcsak a gazdag legényt nézte Lempáknak, hanem a kiszolgált huszárt is és illő gyorsasággal hozott elő egy litert. Volt alkalma tapasztalni, hogy a huszár tempós teremtése a gondviselésben fáradhatlan mennyei főigazgatónak s éppen nem érti a tréfát.

— No, jöjjön Ábris, igyék maga is! — szólalt meg Lempák, midőn kezében érezte az üveg nyakát.

Ábris előbb nagyot nézett a felszólításra. Kétségben volt a mittevés sorja felől. Ez a vadkinézésű huszár még a fejéhez találja méltatni az üveget, ha nem teszi a kedvét. De azután hirtelen eszébe ötlött Mózes kijelentett törvénye, hogy a mi tréfi, az nem kóser, elkezdett hát szabadkozni, amint töle telt.

— Khöszünöm, thekintetes főhoszár ór, de én soha nem szoktam bhor inni, mert van neküm egy nagy bhegtség.

— Eh, menjen, oszt' ne kutyázkodjék! Ide hozzám; majd megmutatom én magának, mit tud a huszár!

Ábris esküdözött és erősen állította, hogy a mint ő egy cseppet bevenne a szájába abból az italból, menten rájönne a nyavalya-törés.

— Hát én magam igyak, mi? ... Ki az ördög tudja: mit töltött maga ebbe az üvegbe? — kezdett hepeziáskodni a keserű érzelmekkel töltött keblű Lempák.

Szerencséjére Ábrinak éppen bebotlott a vén Malmos az ivóba, ki szükséges időben a mezei csöszködés hivatalában forgolódott, más rendes napokon meg, mint községi főnásznagy volt ismeretes.

Oda kullogott az asztalhoz, kezet nyugtató Lempáknak, ki huszárosan megrázta a érdes végtagot.

— Micsa? Hát hazakerültél édes öcsém? ... Hál' Istennek, hogy láthatnak még egyszer szemeim! — hízelt a vén ember.

— Haza ám, hallja kend! Elég volt a mulatságból ennyi!

— Kár, hogy előbb nem jöttél egy pár nappal! Nagyon vártak Seres Feriék. Hivatatra kaptál volna!

— Kond is ott volt?

reskedelem és ipar érdekei se szenvedjenek és hogy az ugynevezett börzeadóval oly anomáliának vetettek véget, mely a kontinens egy előkelő tőzsdéjén sem létezik többé.

Széll gazdasági programját kiváló módon kiegészíti a kereskedelemügyi miniszternek a hazai ipar érdekében indított akciója és el kell ismerni, hogy a miniszterelnök a munka embere s nem barátja az üres ígéreteknek. Óriási erőfeszítéssel siet programját teljesíteni, mert napról-napra szaporodik a munka s mind újabb szükségletek keletkeznek a közgazdaság terén, melyen Magyarország anyagi jólétének kell mind barátságosabban felvirágoznia.

Politikai téren oly változás ment végbe, mely egyszerre véget vetett egy nem természetes állapotnak és ténynyé változtatta a képzett politikai szabadságot. A polgár Széll kormányzata alatt ismét visszanyerte polgári jogait; jog és törvény ki van véve a pártpolitika kezéből s aki reájuk hivatkozik, többé nem kérdezik tőle, mi a politikai meggyőződése? A kormánypártiság többé nem ad szabadalomlevelet jogtalan tulkapásokra és a visszaéléseket megbüntetik ott, ahol találják, ha a saját husban kell is vájkálni. Jog, törvény és szabadság közjává lett s mindenki egyenlő mértékben részesül benne a vallási és politikai meggyőződés különbsége nélkül és csodálkozunk, hogy voltak idők, midőn másképp is lehetett Magyarországon szabadelvű kormányok alatt. Széll miniszterelnök érvényre juttatta a törvényt s az igazi szabadelvűséget állította az ál szabadelvűség helyére. Az országról leoldozták a járószalagot és saját lábára állították s most készséggel követi a miniszterelnököt, mert a legmagasabb politikai szabadsághoz, a legmagasabb gazdasági viruláshoz és megizmosodáshoz akarja felvezetni az országot.

A dél-afrikai háború.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, május 21.

A *New-York Herald* lourenzo-markezi sürgönye, a mely szerint a transzváli kormány folyó hó 18-án elhatározta, hogy az angol kormánytól a háború befejezését kéri, azzal az egyetlen feltétellel, hogy a fokföldi és natáli lázadóknak ne legyen bántódásuk, — alkalmas arra, hogy szenzációt keltsen. Fokozza a szenzációt a londoni lapok kroonstadti jelentése, a mely szerint a maquetlingi hegyek közé beszorított Dewett bur parancsnok hajlandónak nyilatkozott megadni magát egész seregével.

A harcztéri helyzet tényleg a lehető legkedvezőtlenebb a burokra nézve. Az angol deréksereg a transzváli határon áll, készen az előnyomulásra Johannesburg és Pretória ellen. A szélső jobbszárnyon Natálban Buller tábornok egymásután sorítja ki állásaikból a burokat, a kik kénytelenek voltak transzváli területre visszavonulni. Ciery tábornok e hó 19 ikén Igongoba érkezett; sarkában jár a bur hátvédnek közvetlenül a natál—transzváli határon, Buller serege tehát tovább haladhat Majuba-Hillen át Pretória felé, egyidejűleg seregének egy részével diverziót csinálván nyugat felé a Sárkányhegység szorosainak és a ladysmith-harrysmithi vasutnak a megszállása végett.

Az angol csapat, a mely a múlt héten Lindleyt elfoglalta, ugyanerre a célra törekszik, hatalmába akarván keríteni Bethlemet, a jelzett vasut oranjei állomását. Mafeking fölszabadítása továbbá lehetségessé teszi, hogy az angolok most már kelet felől is operáljanak Pretória ellen.

E közben a bur csapatok egymásután rakják le a fegyvert, parancsnokaik angol fogságba esnek. Teljesen megérett tehát a helyzet a háború befejezésére. Nem az Egyesült-Államokban járkáló bur küldöttség fogja kieszközölni a békét; hiszen a washingtoni kormány szóba sem akar vele állani. A pretóriai és a londoni kormányok között kell eldőlnie a kérdésnek: tovább folyjon-e az immáron ezéltaián és ennek

következtében embertelen vérontás? — A *New-York Herald* szenzációs jelentése ilyen körülmények között sok valószínűséggel bir és nagyban megerősíti azt tegnapi számunkban hozott sürgönyünk, mely szerint Krüger elnök újabb békeajánlatot küldött Salisbury lordnak. Két körülménytől függ ennek a lépésnek a sikere. Az első, hogy a transzváli kormány tisztában legyen azzal, hogy elvesztette a játékot; a második, hogy a st.-jamesi kabinet bölcs mérsékletet tanúsítson a győzelmes hadjárat politikai kiaknázásában.

A jótékony nőegylet közgyűlése előtt.

A helybeli jótékony nőegylet e hó 27-én délután 3 órakor tartja évi rendes közgyűlését. E közgyűlésnek érdekességét, sőt kiváló jelentőségét és fontosságot adnak azon tárgyak, amelyek napirendre kerülnek. Maga a nőegylet tagjainak magas intelligenciájával, ideális gondolkodásával, széleskörű humanus működésével mindenkor méltó arra, hogy főbb érdeklődésünk tárgyát képezze s hogy mindennemű életjelenségét figyelemmel kísérjük. Annyival inkább most, amikor árvaházának fejlesztéséről tanácskozik és a régiék helyébe új erőket állít az egyesület vezető és irányító tagjai között.

Az árvaházak fejlesztését és kiterjesztését mindig idő- és alkalmyszerűnek tartjuk. A tapasztalat megtanított arra, hogy nálunk az árvaházak még elenyésző csekély számmal vannak a szükségre szorult gyermekek számához képest. Városunk — mondhatni — jó példával jár elől az árvaházak felállításában. Nem számítva az orsz. tanítói árvaházat az összes felekezetenél vagy már föl van állítva, vagy a fölállítás stádiumában vannak az árvaházak. Csalódnék azonban, a ki azt hinné, hogy ezek a nőegyleti árvaházat feleslegessé teszik. A kik úgy ismerik a városunkban létező nyomort s a sok gyámol nélkül maradt gyermekeket, mint a nőegylet buzgó elnöke és választmányi tagjai, azok előtt teljesen világos, hogy az árvaházat nem föladni, de

— Ott ám, öcsém! Nálam nélkül csak nem mehet meg egy lakzi.

— Hát osztán?

— Mit hát osztán? Megesküdtek oszt' punktum!

— Hej, hallja kend, nagy ispionság volt az az egész!

— Miért? Megment minden a maga rendiben!

— No, köszönöm! Hanem annyit monddok kendnek, hogy ha én azt a Seres Ferit megkaphatom, hát összemorzsolom, mint a kukoriczát szokták.

— Ugyan miért bántanád, öcsém? Tán biz azt a Julesát sajnálod tőle?

— Majd tudom én!... Megmutatom neki, hogy mit tud a huszár!

— Ugyan no, édes öcsém! Embereld meg magad! Hiszen ha Isten ő szent Felsége neked akarta volna rendelni, persze hogy nem lett volna Seres Ferié. E' mán tiszta dolog!

— Elcsábitotta; bolonddá tette... Fenekedett a legény.

Malmos meghuzta az üveget, azután illő tisztelettel megtörölgette a száját, nem magának, hanem az üvegnek és oda nyujtotta Andrisnak.

— Nesze, öcsém, igyál! Fel se vedd az egész teketóriát! Ha férjhez ment, rugja kánya a dolgát! Nem vagy te tán az utolsók közül való, hogy ne kapnál kedved szerintit!

Talán sikerül is a sorssal való kibékítés a jó érzelmű Malmosnak, ha az ördög, vagy a véletlen oda nem veti Seres Ferit az ivóba.

Az új házaspár nagyon jó kedvében volt. Areza fénylett az örömtől és midőn meglátta a szontyolodott arczezal ülő Lempákot, nem fojthatta el gunyos mosolyát.

Hogy leült az asztalhoz, hangosan felkaczagott.

— Hehehe!

Lempákot vérig ingerelte a nevetés.

— Mit hehehe? — fordult felé.

— Mi közöd hozzá? — felelt Seres. —

Talán tőled kell engedélyt váltani, ha nevetni akar az ember?

— De én huszár voltam! — pattant fel Lempák.

— Bánja az ördög! Ha voltál magadnak voltál. Én nem voltam katona, mégis ügyesebb vagyok, mint te!

No ez oly sértés volt, hogy ezt jóra való kiszolgált huszár nem tűrhette el. Lempák is felugrott az asztal mellől s villogó szemekkel igyekezett Sereshez, miután a menteni kész vén Malmost alaposan félre penderítette maga elől.

A két vetélytárs összement, mint a rántás. Ábris zsidó óbégatva rakta félre üvegeit, hogy ezek se akadályozzák a megvívandó párbajt.

Mint mikor két vadtulok csap össze, úgy ragadták meg egymást. Lihegve, vért szomjazva lökdösődtek ide s tova. Seres józan volt, jobban birta erővel, de az ittas Lempákot meg a virtushuszár hevítette kegyetlenül.

— Megmutatom én neked, mit tud a huszár! — agyarkodta Seresre.

— Mit tudnál, te pipogya? Vigyázz, mert a falhoz mázollak: — felelt vissza Seres.

A vén Malmos kezeit tördelve nézte a tusát s tőle kitelhető siralmas hangon mondá:

— Édes öcsém, ne kövessetek el egymáson csufaságot! Gyertek, béküljtek ki!

De a kérlelő hanggal még fokozta a két ellenfél dühét. Ropogott a derék, düledtek a szemek a kifejtett erőttől. Lempák dühe — legfelsőbb hatványra fokozódott. Látván, hogy kézzel nem boldogul, benyúlt a zsebébe és előhuzta onnan erős szegedi bicskáját.

Isten tudja: mi lesz sorsa Seres Ferinek, ha e végzetes pillanatban a szép menyecske, Mándi Julesa, be nem rohan, kit a küzdelem felől Ábris zsidó hozzátartozói értesítettek.

— Mi az? Mi történik itt? — ugrott Lempákhoz és kikapta kezéből a szegedi bicskát. — Hát te toprongyos, még az uramat bántod? Elboesásd rögtön, mert kikaprom a két látódat!

Már akkor a két küzdőfél kihuzogta egymást a pitvarba.

Julesa, hogy a felhívó szó nem hatott Lempákra, neméhez nem illő dühbe jött és teljes erővel lökte meg a huszárt, ki e nem várt lökéstől hanyathomlok bukfenchezett fel s belezuhant az Ábris zsidó suroláshoz alkalmazott nagy tekenőjébe, mely tele volt mocskos vízzel.

Mig ő ott kapált kézzel-lábbal, Julesa kitolta férjét az ajtón.

— Hehehe! kaczagott fel a vén Malmos, mikor meglátta Lempák furesa kiabrázolását. — Na te öcsém, ugyancsak megmutattad: mit tud a huszár! Ha csak ennyit tud, bizony kár vele dicsekedni!

Hire futott mindjárt Lempák furesa esetének. A vén Malmos gondoskodott róla hogy elterjedjen és az óta még az utzagyerék is e kérdéssel boszantja a történetek óta megjuházódott Lempákot:

András bácsi! Mit tud a huszár?

tekintettel a feuforgó szüregsre, mulhatlanul kiterjeszteni kell. Hiszen csak a nőgyeleti választmány legközelebbi vasárnapi gyűlésén is egyszerre 5 árva folyamodott fölvtételért.

A választmány nem is habozott elfogadni és a vasárnapi közgyűlés elé terjeszteni azon szabályzati javaslatot, a melyet a tisztikar dolgozott ki. E javaslat szerint az intézet köre nemcsak Debreczen városára, hanem egész Hajdumegyére kiterjesztetik, sőt szükség esetén indokolt kérelemre az ország bármely részéből vehető fel az árva házba növendék, részint díj nélkül, részint elenyészőben csekély évi díj (40-80 forint) mellett. Lesznek az árvaháznak külön pártoló tagjai. A nagyobb összegeket (legalább 2000 korona) hagyományozók és alapítók hagyományaira és alapítványaira fölvetett árvák az ő nevükről neveztetnek, akaratuk és kikötött föltételeik mindenben teljesítettén. Az intézet igazgatására egy 18 tagú vegyes árvaházi bizottság alakittatik, mely áll az egylet tisztikarából, az intézet tanítónőjéből, orvosából, 4 nő, 4 férfi debreczeni és 2 nő, 2 férfi vidéki választott tagból. Ez a bizottság intézi az árvaház ügyeit, de működéséről jelentéseket tesz a nőgyeleti választmánynak és közgyűlésnek.

Ily szervezet mellett, remélhetőleg, az árvaház pontos, rendszeres működése, kellő ellenőrzése és továbbfejlesztése biztosítva lesz. Az árvaház jelenlegi alakjában is, még egyszerűbb, ha nem több, növendék befogadására képes, mint amennyi benne most elhelyezve van. Ha az új, lelkes bizottság megtalálja majd a megfelelő jövedelmi forrásokat és finanziaális garantiákat, semmi sem áll útjában annak, hogy akár már a jövő évre, legalább 40-45 növendék fogadtassék be az árvaházba. Ugy, amint a most jövedelmező s nőgyeletétől elkülönített vagyona áll az intézetnek, évi bevétele mintegy 1900 forintot tesz ki.

Mindezekről a javaslatban részletesen tájékoztatva lesz a vasárnapi közgyűlés, mely bizonynyal kész örömmel hagyja helybe a választmánynak eme kellő körülményekkel és gondokkal készített tervezetét, amiből egyuttal az is következik, hogy az árvaház iránt nagyobb szabású akciót kell a társadalmunkban megindítani. Ebben a mi jó debreczeni társadalmunkban, mely soha sem sajnálja a jótékonyt oltárára vinni a maga feleslegét, mely ezeket áldoz, még pedig kész szívvel, évről-évre a szegények, az éhezők, a gyámoltalanok, az árvák fölségelésére. Eklatáns példa erre csak a közelmúlt időből is ime a népkönyha, melynek 3 évi működéséről most bocsátott közre Szűcs Kálmán, nőgyeleti pénztáros egy füzetet. Ha ezt olvassuk, lehetetlen, hogy meg ne hajoljunk a jótékony nőgyelet emberbaráti, nemes munkálkodása előtt; de lehetetlen, hogy elismeréssel ne adózzunk a nemes városnak s e város közönségének, mely minden jó és szép ügyet híven támogat, csak meg kell találni az utat a szívéhez.

Hogy ezt a helyes utat keressék és megtalálják, arra valók az egylet vezetői. Ezek sorában ezuttal a lemondottak helyébe egy alelnökre és egy titkára van szükség. A vasárnapi közgyűlés választja meg őket. Hisszük, hogy bölcsen választ s épügy tekintettel lesz a személyes rátermettségre, képességre és buzgóságra, mint arra, hogy a megválasztottak oly társadalmi pozíciót foglaljanak el, a melyen az egylet céljait hatásosan és sikeresen mozdíthatják elő. Hangsúlyozni kívánjuk azt, hogy a nőgyelet vezetőinek nemcsak érzékkel kell bírniok a humanizmus minden ága iránt, hanem munkára kész buzgósággal és lelkesedéssel eltelve kell lenniök. A hivatalt, melyet csak létérdekből viselnek, tekinthetik sokan nyugodtnak, robotnak, keservesen lemorzsolni való kötelességnek, de a kik a lelkekben élő magas ideálok szolgálatára vállalkoznak, mint a nőgyelet vezetői is, azoknak a keblében vesztatüzként, soha el nem alvó lángképen kell égni a tetterre, munkára kész emberbaráti szeretetnek. Kényelem, önszeretet, érdek, hiúság mind-mind messze elmarad attól az

ideális világtól, a melyben az él, a kinek élete a nagy és nemes szenvedelmek tüzeben lobog el. Csak a ki így érzi, így fogja fel hivatását, az tudja igazán és méltóképen betölteni azt a tisztséget, a melyre őt valamely jótékony intézetnek vagy egyesületnek bizalma állítja s a mely bizalmi tisztséget ő elfogad.

Meg vagyunk róla győződve, hogy a nők a maguk finomságával, okosságával és előrelátásával úgy az alelnöki, mint a titkári tisztségre megtalálják, sőt talán már meg is találták azt, a kikben mindenki megnyugszik s a kik nemcsak diszei, de példászerű munkás és tevékeny vezetői lesznek az egyesületnek s mindenképen beleillenek abba a tisztikarba, melynek élén olyan alelnök áll, a kitől a munkában, buzgóságban, lelkesedésben és önfeláldozásban mindenki példát vehet.

X.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

A Vörös-kereszt gyűlése.

Budapest, május 22. A Vörös-kereszt-egyesület ma tartott gyűlésén Klotild főhercegnő és Lajos Viktor főherceg is megjelentek. A hercegi vendégeket Csekonics Endre üdvözölte.

A burok és Amerika.

Budapest, május 22. A washingtoni szenátus 36 szóval 21 ellen kimondta, hogy a bur követeket nem bocsátja be a tárgyalóterembe, mivel bejárták az országot és a népet izgatván, ezáltal akarták a kormányt kényszeríteni a közbenjárásra. Mac Kinley kijelentette, hogy Amerika, ragaszkodva eddigi álláspontjához, megmarad a semlegeség mellett. Az elnök válasza érthető lehangozást idézett elő a burok között.

A harcmezőről.

Budapest, május 22. A burok Pretóriát lassankint elhagyják. Ugy látszik, hogy a burok megunták a folytonos vereséget és látva a tulnyomó haderőt, komolyan foglalkoznak a béke eszméjével.

A szatmári testvérgyilkosság.

— Végtárgyalás. —

— Kiküldött tudósítónk távirata. —

Szatmár, május 22.

A szatmári testvérgyilkossági bűnpörben, mely országszerte feltűnést keltett, ma kezdte meg a szatmári törvényszék a végtárgyalást.

A tárgyalás iránt óriási érdeklődés mutatkozott s a rendelkezésre álló helyeket, jóval a tárgyalás megkezdése előtt zsúfolásig megtöltötte a közönség.

Nemcsak helybeliek, de a fővárosból és vidékről is sokan vannak jelen, hogy a rendkívül érdekes tárgyaláson hallgató gyanánt szerepeljenek, úgy, hogy minden hely el van foglalva.

A tárgyalás kilencz órakor vette kezdetét s a tárgyalást vezető elnök elrendelte a vádlottak bevezetését.

A közönség körében nagy mozgás keletkezett. Minden szem az ajtóra volt irányozva, melyen át szuronyos őrcs kiséréte mellett vonultak be a vádlottak.

Elsőnek Papp Béla, a gyilkosság értelmi szerzője, a gentry testvérgyilkos lépett be. Semmi megbánás, vagy megilletődés nem látszik rajta.

Oly nyugodt, mintha nem is az ő súlyos bűne tárgyalásáról lenne szó. Csak mikor a vádlottak padjára leül, vehető észre rajta némi idegesség. Ujjai reszkette tánczolnak divatos szabásu nadrágján s bágyadt tekintettel szemléli a padozatot.

Papp Zoltán, a másik vádlott, már bizonytalanabb járása. Semmi rokonszenvet nem keltő alak. Meghuzódik gyilkostársa mellett s esüggeden teszi egybe kezeit.

A gyilkos juhász, Zsoldics Mihály következik utolsónak. Szinte leri arczáról a gyilkossági hajlam. Így kerül össze a borzalmas kompánia, hogy számot adjon szörnyű bűnéről, melynek iszonyatosságát csak vad-sága mulja felül.

Elnök megnyitja a tárgyalást s első sorban is konstatálja a megidézettek jelenlétét s azután Zsoldics Mihályt veszi vallatóra, a ki nem is tagadja a terhére rótt cselekményt. A kérdésekre előadja az eset körülményeit. Beismeri, hogy Papp Béla felbujtására ő lötte le Papp Elemért.

Papp Béla is beismeri, hogy Zsoldics lötte le öcsését. Nyugodtan beszél s gyorsan sorolja elő a dolgot. Beismeri, hogy a gyilkosság elkövetésére ő beszélt rá Zsoldicsot. Az elnök kérdésére, hogy régebben foglalkozott-e öccse meggyilkoltatásával, azt feleli:

— Bocsánat! Nem fogamzott régebben nálam a gyilkosság, hanem szuggerálva voltam ennek elkövetésére, mert öcsémet a szó szoros értelmében gyűlöltem.

Szatmár, május 22. A vádlottak családjából Papp Zoltán anyja és fivére kértek jegyet, a távirat nagy apparátussal működik. Budapestről külön gépet rendeltek. A tárgyalás óriási érdeklődéstől követve folyik Galba elnök vezetése mellett.

Szatmár, május 23. (Saját tudósítónk távirata) Szatmártt egyébről sem beszélnek, mint a mai tárgyalásról. Mindenfelé találgatják, hogy milyen lesz az esküdszék verdiktje. Egy rész azt mondja: *felmentik*, a másik pedig, hogy halálra ítélik.

A gyilkos Papp Béla szülei nincsenek jelen a tárgyaláson. Már hetekkel előbb külföldre utaztak, hogy a tárgyalás izgalmaiktól meneküljenek.

Papp Árpád, a vádlott öccse jelen van s mint mondják, **szenzációs vallomást fog tenni bátyja ellen**, ki neki is romlását akarta s a ki miatt éveken át meghasonlásban él szüleivel.

HIREK.

Osztrák vendég nálunk.

Bilinszky Leo, az osztrák-magyar bank kormányzója, a volt osztrák pénzügyminiszter, néhány nap mulva Debreczenbe érkezik. Tegnap délben már megjött a távirati értesítés arról, hogy *csütörtök* délután a budapesti személyvonattal érkezik. A távirati értesítés után Debreczen vezérférfiai értekezletre gyűltek össze és a főispán elnöklete alatt a fogadtatás részleteit beszéltek meg. E szerint Bilinszky Leo bankkormányzót hivatalosan és ün-

nepélyesen fogadják. Megérkezése alkalmával gróf *Degenfeld* József főispán intéz hozzá üdvözlő beszédet, majd a városötös fogatán előbb a Bika-szállóban berendezett lakására, később a Nagyerdőre viszik, este pedig szükkörű, mintegy 12 terítékű vacsorát rendeznek a tiszteletére. Másnap, azaz pénteken d. e. *Bilinszky* megtekinti a város nevezetességeit, gyárait és nagyobb iparvállalatait. Délután 2 óraker pedig a debreczeni kereskedőtársulat rendez a tiszteletére nagyszabású diszebedet. A bankkormányzónak régi óhajta volt, hogy a magyar alföld metropolisát, Debreczént, mint amely amugy is egyik legjelentősebb fiókintézeti helye a banknak, meglátogassa s közvetlenebbül is megismerje. A hatóság, pénzügyi és kereskedővilág pedig nagy buzgósággal lesz azon, hogy az előkelő vendég kedves emlékekkel hagyja el Debreczént.

— **Ápolónői tanulók felvétele.** A magyar vörös-kereszt egyesület a tulajdonát képező Erzsébet-kórházban f. évi július hó 1 én új betegápolónői tanfolyamot nyit. Az üresedésben levő 11 ingyenes helyre pályázhat minden kifogástalan erkölcsű nő, aki testileg és szellemileg e magas tisztség hivatására alkalmas és 20—40 életév között van. A folyamodványok akár közvetlen, akár a főkegyesületek útján, az egyesület igazgatóságához (Budapest, IV., Kecskeméti u. 5. sz.) intézendők, ahol a közelebbi feltételek is megtudhatók. A kérvényhez mellékelni kell: a) keresztlevelet, illetve anyakönyvi kivonatot, b) ha az illető kiskorú vagy férjhez, a férjnek, szülőnek, vagy gyámnak beleegyezését, c) erkölcsi bizonyítványt és hatósági bizonyítványt a folyamodó családi viszonyairól és foglalkozásáról, d) hiteles bizonyítványt arról, hogy magyarul és esetleg más nyelven beszélni, írni és olvasni tud s kellő felfogási képességgel bír és e) egészségi és himlőoltási bizonyítványt. Az elméleti és gyakorlati oktatás hat hónapig tart. Ezen idő elmúltával minden tanuló képesítő vizsgát tesz.

— **Katonatisztek a Hortobágyon.** Junius 10-én rendezendő hortobágyi lókiállításnak nagy érdekességet fog kölcsönözni az urifogat-verseny, melyben katonatisztek is részt vesznek több, mint tizenhat egyfogatúval. E kiállításon különben több gazdasági egyesület is jelen lesz.

— **Egy kőműves szerencsétlensége.** Lábát rerte Horváth József kőműves. Egy házat reperálgatott a Simonffy-utcán. Egyszerre csak a létra, melyen állott, megcsuszott alatta s ő a magasból lezuhant s oly szerencsétlenül esett le, hogy eszméletlenül terült el. Az orvosi segítség csakhamar gondozás alá vette a szerencsétlent, ki súlyos lábtörést szenvedett.

— **Majális.** Tegnapi kisvonat öt kocsi-val utazgatott le és fel s úde, viruló leánysepreget szállítva ki a Nagyerdőre. A Dóczy-féle leánynevelő-intézet növendékei tartották majálisukat, Kalocsa Róza gondos felügyelete alatt. A majálison megjelent a polgármester is, valamint az ev. ref. lelkészek és tanárok közül is többen, kik gyönyörködve szemléltek a kedélyes mulatságot.

— **Egy óra története.** Hogy még egy órának is megvan a maga regénye!... Mondjuk, hogy volt egyszer egy fiatal ember, aki megismerkedett egy jó arcú kisasszonykával s az ismerkedésnek az lett a vége, hogy a fiatal ember órája a kisasszonyhoz vándorolt minden igaz ok nélkül. Legalább a Morvai Zsigmond órájával ilyen-

formán történt az eset, amiképen azt a bűnügyi osztálynál bejelentette s hogy nem alaptalanul tette jelentését, kiderült abból is, hogy az órákat megtalálták a kisasszonynál. Morvainak tehát megkerült az órája, hanem a kisasszonyra nézve kissé kellemetlen következménnyel fog ez járni.

— **Visszatért a tulvilágról.** Az sem mindennapi dolog ám, a mi az öreg Szathmáry Györgynél megesett. Tegnapi elment a nagyerdei fürdőbe s ott oly rosszul lett, hogy a padlóra esett, hol halott gyanánt terült el. A rendőrséget értesítették az esetről, melynek kiküldöttei, miután semmi életjelet sem vettek észre rajta, koporsót hoztak s abba tették bele. Már boncolásához akartak fogni, hogy a halál okát megállapítsák, mikor az öreg egyszerre csak felemelkedett a koporsóban s teljesen magához térve tekintett körül, hogy ugyan mi a manót akarnak vele. Persze, hogy eszébe sines azóta az öreg néminek a halottak országába vándorolni.

— **A testvérgyilkos válópöre.** Papp Bélának, a szatmári testvérgyilkosnak, szombaton volt a válópöre, a szatmári törvényszék előtt. A békéltetési aktusnál azonban Papp Béla nem jelent meg, hanem azt üzenete ki börtönéből, hogy kis fiát 7 éves korán tul neki ítélje a törvényszék.

— **Veszedelemes állat.** Ábri Béla tízéves dorogi gyereket eszméletlenül találták az országúton. Beszállították Debreczenbe a kórházba, hol kiderült, hogy a ló rugta meg az állkapcsán. A szegény gyereknek három fogja is kitört s most súlyosan beteg.

— **Hajsza a sikkasztó után.** A nagyváradi zálogházban egy fiatal ember értékes ékszert akart elzalogosítani. A tulajdonos előtt gyanusnak tetszett a dolog és a fiatal embert a rendőrségre kísértette, ahol az hosszas vallatás után akarta csak nevét megmondani. Elmondta, hogy Speizer Jakabnak hívják és az ékszert egy „barátnőjétől” kapta ajándékba. Az ékszert a rendőrségen visszatartották, Speizert azonban szabadon bocsátották. Tegnapi a pozsonyi rendőrség megkereste a nagyváradi kapitányságot, hogy az ott időző Speizert, aki többszörös sikkasztó, fogják el. A rendőrség kiküldte egy emberét a sikkasztó után. El is fogta, de Speizernek sikerült elszabadulnia és vad futásnak eredt. A rendőr futott utána, amint csak bírta. Az egész városon keresztül folyt a hajsza. Udvarról udvarra rohantak, elől, mint az üldözött vad, Speizer, utánna a vadász: a rendőr. Végre sikerült is úgy elmenekülnie, hogy a rendőr nyomát vesztette. Még most sem találták meg.

— **Égő menyasszonyi kocsi.** A pomerániai Stevelin községből kocsizott haza esküvő után a nászmenet, legelő a menyecske az újdonsült urával. Alig jutottak néhány hajításnyira a falutól, a mikor egyszerre csak, sem oka, se foka, kigyul a kocsijuk. Ha a vőlegény, a menyasszony, a kocsis, meg a két tanu eszeveszett sebességgel azon nyomban ki nem ugrik a kocsiból, mindannyia menthetetlenül odavész. Mire a lovakat nem kisebb sebességgel kifogták, akkorára egy láng volt az egész kocsi és tisztára hamuyá vált a tengely, meg a négy kerék is. Az egész kis társaságnak gyalogszerrel kellett ezután hazafelé vándorolnia, a mi azonban még mindig kellemesebb dolog volt, mintha megpörkölt állapotban — vitték volna őket. A tüzet alkalmasint valami elhajtott és a kocsi-derékban lappangó szivaresutak okozta.

— **Meggyilkolt család.** A Nagy-Szalonta melletti Szili-pusztán, mint lapunknak írják, özvegy Szabó Istvánnét 16 éves leányával együtt meggyilkolva találták a lakásukon. Mindkettőjüket belekötötték a gyilkosok az ágyba s iszonyúan összezúrkálták és a hajukat is kitépték. Az összes szekrényeket és ládákat feltörték és kirabolták a gyilkosok.

— **Anya- és testvérgyilkosság.** Iszonyatos kegyetlenséggel véghez vitt kettős gyilkosság történt e hó 19-én Kutason. Witt Jánosné, egy nyugdíjazott tanító özvegye lakott ott tizennégy éves leányával. Volt egy fia is, — Witt Ferencz, — a kit azonban még az apja üzött el a háztól. Az elzüllött ember többször felkereste az anyját s tőle pénzt erőszakolt ki. Witt Ferencz a múlt héten teljesen lerongyolódva érkezett ismét Kutasra. A szegény asszony most nem adhatott a fiának egy krajczárt sem, a miért ez bosszút fogadott. Az anya és leány délután elmentek látogatóba. Ezalatt a fiu belopódzott a lakásba s egy ágy alá rejtőzött. Wittné és leánya este hazatérve, gyanútlanul lefeküdtek s elaludtak. Erre várt az elvetemedett ember. Kibujt az ágy alól, s előbb alvó anyját, azután pedig kis hugát megfojtotta. A gyilkosság után meggyújtotta a szobában az ágyneműt, a ház nádfedelét és azután elmenekült. A tűzre azonban a felriadt szomszédok összefutottak s a szobában megtalálták a két holttestet. Minthogy a gyilkosságot megállapították, a gyanu rögtön az elvetemült fiura irányult, a kit másnap már sikerült is elfogni. Az emberbőrbe bujt szörnnyeteg nem is tagadta tettét, a házat pedig azért gyújtotta fel, hogy a gyilkosságot leplezze s a biztosítási díjat is megkaphassa.

— **Lapunk mai számához előfizetőink részére** külön melléklet van csatolva „*Debreczeni csendélet*” czímen, melyben „Több városi polgár” a sertésrakodó ügyével foglalkozik.

— **Rablók báró Bohus kastélyában.** Az aradmegyei Elek községben tegnap éjjel öt rabló Bohus báró lakásába tört be. Ép javában fosztogattak, mikor a két éjjeli ór arra haladt. A gyanus neszre figyelmessé téve, behatoltak a házba. Midőn a rablók látták, hogy veszélyben vannak, menekülni igyekeztek. Háromnak sikerült is ez, de kettő ellenállásra szánta el magát. Heves harcz fejlődött most ki. A rendőrök kardjukat használták, még pedig oly hevesen, hogy az egyik rablónak mind a négy ujját, valamint koponyáját is annyira megsebesítették, hogy félholtan maradt a helyszínén. A másik rabló ezt látva, önként megadta magát. Bohus báróék nem voltak otthon a kritikus időben.

— **Egy szobrásznő afférja.** Mrs. Clio Hinton Huneker nevére az Océánon tul is ismerik. Kiváló tehetségű szobrász ez a fiatal nő, akinek Paderewsski szobrát leghírevesebb férfi kollegái is megirigylhetnék. A művésznő, aki különben elvált asszony, most másodszer is férjhez ment s ebből az alkalmából igen kellemetlen falandban volt része. Az esküvő napja meg volt állapítva, a ünneplő közönség is mind összeverődött már s a templomban az 5. avenue-beli Heavenly-templomban, a mely kedvelt esketési helye az előkelő társaságnak: várták a papot, Parker Morgen tiszteletes urat. Meg is jött a lelkész, de kijelentette, hogy ő Huneker Cliot össze nem esketi senkivel, mert hogy elvált asszony. A művésznő roppant zokon vette ezt a durvaságot és ott helyben keserves sírásra fakadt. De baj azért nem lett a dologból, mert még azon este megtörtént az esküvő egy más templomban.

Barnum!

Ez a szó régen megszűnt egy ember neve lenni és fogalomná vált. Jelenti a szédületesnek, a szertelennek, a csodálatosnak és szokatlannak, aztán az óriás reklámnak és a még nagyobb humbugnak a fogalmát. Barnum régen meghalt, de a neve még mindig kincsesebb. Utóda most Barnum neve alatt utaztatja azt az óriási vállalkozását, amelyre nem találni az igazi elnevezést: czirkusz, panoráma, állatsereglet, pantoikum, orfeum, színház, löverseny együtvéve és példátlan arányokban az az utazó város, amelylyel a *Barnum-Baley* vállalat most Európába jött, hogy az elaggott világ-részt meghódítsa és elkápráztassa.

Hamburgból Berlinbe érkezett most a csoda-étáblisszmann és a lapok nem győznek álmélkodni Barnumék nagyszerűsége fölött.

A csirkusz diszfelvonulást tartott Berlin utcáin s mindenki egyetért abban, hogy ilyesmit még nem láttak. Végnélkül hosszú menete a pazar egyenruhák, középkori és keleti díszöltözeteknek, állatoknak, diszkocsiknak, csodáknak és rendkívüliségeknek; egy sereg bájos japán nő, angol gyalogos csapat, négy kocsi egy lovas zenekar, közülök az egyik a negyven pompás pej által vont díszhintő; egész tevecsoroda, klaunok, lovárnők, zokék és az ég tudná még mi minden.

Maga a ponyvával bevont kolosszeum tizenkétezer embert fogad be. Három manézsben és három színpadon „dolgoznak” ott egyszerre, szakadatlan egymásutánban. De mielőtt ideérkeznék az ember, a legtökéletesebb állatseregleten kell átküzdenie magát, amelynek a közepét az emberi csodaszörnyek óriási tömege foglalja el.

Van itt sok ijesztő torz, mint a narancsfajú asszony és a pudliarcu orosz, csak épen a normális ember hiányzik.

Magában a csirkuszban elkábul az ember a sokféle zenekarnak egyszerre való harsogásától és az ezerféle mutatványtól, amiket egyazon időben zudítanak a nézőre. Új dolgot alig lát az ember, de a bemutatás mikéntje és a roppant tömege mindennek, ami érdekes, csodálatos hatással van az emberre.

Specziálításai Barnumnak a női klaunok és istálló mesternők, izléses kosztümökben és igen graciózus mutatványokkal. Óriás vására van itt a művészeknek és a dresszirozott állatoknak.

A kutya- és majomversenyeket a végén valódi löversenyek váltják fel, míg közbe hetven idomított lovat mutatnak be, medveviadalokat rendeznek, korecsolyázókat, kötél- és kardtáncosokat, athlétákat és az ég tudja még mi mindent vonultatnak fel. Időközben — s ez igazi Barnumféle stikli — három frakkos, fehérnyakkendős ur valami emelvényről egyhangulag és egyesült erővel kibömböli a kábult közönség között, hogy az előadás végével egy kis orfeum-programm következik — csekély külön entrée mellett.

Az amerikai stílnak ily meglepő virágait még alig látták Európában. Barnum alighanem hozzánk is eljön körútjában.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Tolvaj hetes.** Rácsai György, ki ezelőtt huszonkét évvel H.-Sámsonban látta meg a világot, — bekerült Guttman Mayer pékmesterhez szolgálatra és hetes gyanánt végezte a reá várakozó teendőket.

Nem is lett volna semmi baj, ha Rácsai a saját teendőit végezte volna, de a nagy szorgalom úgy felütött benne, hogy a peksegédek zsebeinek a tisztogatásához és hozzátartott, a nélkül, hogy ezzel megbízott volna és egyik segédétől egyizben 70 fillért, máskor meg 20 koronát lopott el.

Mikor aztán látta, hogy a turpissága napfényre került, megszökött a háztól, de csakhamar eleszték s tegnap a kir. törvényszék előtt számolt be tettéről.

A kir. törvényszék dr. Oláh Miklós törvényszéki bíró elnöklete alatt tárgyalta az ügyet és Rácsait a tolvajlásért három hónapi fogságra ítélte.

§ **Családi háboru.** Szőke Sándor helybeli negyvenéves lakatosmester nem valami jól élhetett a feleségével, született Kis Juliánával, mert az asszony egy napon felszedte-vette magát s gyermekeivel együtt odahagyta.

Még 1897. november 16-án történt, hogy Szőke, miután előbb egy kis kedvet szerzett, gyermekei meglátogatása végett neje lakására ment. A szobában azonban senkit sem talált, mert felesége és gyermekei távol voltak.

Szőkét dühre lobbantotta a helyzet illetén állása s mérgében fejszét ragadt s

azzal a szobában majdnem minden szobabutort összetört. Azután felesége ruháit kereste elő s azokat is apró foszlányokra szakgatta.

A rendőrség akadályozta meg Szőkét a további kártevésben. Elfogták s bekisérték, de kihallgatás után szabadon bocsátották.

Szőke ezután eltávozott a városból s csak körözés után tudták előkeríteni.

Tegnap volt ez ügyben a végtárgyalás s miután a vádlott felesége nem kívánta férje megbüntetését, a törvényszék enyhén büntette s a rongálásért két havi fogságra ítélte, mely büntetést vizsgálati fogságával kitöltöttnek vett s vádlottat azonnal szabadlábra helyezte.

A vádlott nem nyugodott bele a már le is szolgált büntetésbe, hanem teljes felmentésért felebezett. Az ügyész pedig súlyosbításért jelentett be apellációt.

(Sz...r.)

Német udvariasság.

Az udvariasság igen nehezen megkövetelhető valami politikai ellenfelek között. Hát még, a mikor két nemzet egymásnak az ellenlábasa, mint például a francia és a német...

Ez a kis megtörtént eset a németek udvariasságát és tapintatát dicséri. Ott történt egy Amerikából jövő német hajón, a mely Franciaország egyik leghiresebb énekesnőjét hozta hazafelé a fődélzetén. Esténként, szokás szerint, zene játszott vacsora közben. Egy napon, a mikor az említett énekesnő végigfut a műsoron, a zeneszámok között ott látja ezt is:

— Győzedelmi induló az 1870-iki háborúból.

Ez a háboru tudvalevő, hogy nem a legkellemesebb emlékü a francziáknál, különösen az olyan lelkes honleányoknál, mint az említett énekesnő volt, aki nyomban ki is rohant, szólván ilyen a mellette ülő szintén francia hölgyhöz:

— Meg vagyok ugyan győződve, hogy ez az inkorrekttség nem szándékos, — de azért mégsem hagyhatom szó nélkül. És majd meglátja, hogy mit tesz egy jó honleány annak az indulónak a hallatára.

Ezt a fenyegetést meghallotta a hajó kapitánya. Odaintette magához a stewardot és valami rendelkezést sugott halkan a fülébe. Aztán elkövetkezett a vacsora ideje. A francia énekesnő hozzá se nyult az ételhez, csak várta, mikor jön a percz, amikor megszólal az a bizonyos induló.

És jött a percz. A karmester már jelt adott a pálezájával.

És fölugrott az énekesnő — ajkán kitörni készülő, haragos szavakkal, amikor — fölhangzik a Marseillaise! A lelkes honleány lefegyverezve tekint körül és meghatottan látja, hogy milyen előzékenyen mosolyognak reá asztaltársai, akiknek elmondta a dolgot a kapitány. És zugott közben a Marseillaise.

Hát ámbátor úgy tartjuk, hogy a francziák a világ legudvariassabb nemzete: úgy hisszük mégis, hogy ők aligha cselekedtek volna így hasonló helyzetben...

KÖZGAZDASÁG.

Helyi iparkiallítás Baján.

A bajai ipartestület Schmausz Endre főispán ur ő méltósága védnöksége mellett, folyó évi június hó 10-től 24-ig bezárólag helyi iparkiallítást rendez, melyen csakis Baján előállított ipartermékek versenyezhetnek.

Kiállítási helyiségül a hazafias czél előmozdítása végett a közoktatásügyi magas miniszterium az állami tanítóképző-intézet nagy arányu, impozáns épületét engedte át.

A fővárosból és a vidék gőzpontjaiból minden irányban nagy iparpártoló mozgalom indult meg, hogy a nemzetet tétlenségéből, közönyéből felébreszse, a külföldről

fenyegető veszély ellen védekezésre, kitartó küzdelemre és hazafias összetartással győzelemre segítse.

Hazafiatlanok és kishitűek kicsinylő gunymosolylyal nézik e mozgalmat; — míg ellenben, annak tudatában, hogy csekély erőknél is lelkes összetartása, czéltudatos működése csodákat művelni képes, a hazafias érzelmi főuri és legelőkelőbb társadalmi köreink, társadalmunk minden osztálya, ugy lelkes hölgyeink immár a legnagyobb lelkesedéssel sorakoznak a zászló mellé, melyre hazai iparunk fellendülése, a népek nagy versenyében hazánk boldogulásának előmozdítása van felírva.

E czélből s hogy a fogyasztó közönség iparunk termelését megismerhesse, az iparpártoló bizottságok védelme alatt minden irányban megindult mozgalomhoz csatlakozva, nagyszámu iparosaink által képviselt sokféle iparágánál, szakavatottságát, jó izlését, jó munkáját, versenyképességét szándékozik bemutatni a bajai ipartestület.

Czélja e kiállításnak felhívni az itteni és a vidéki nagyközönség figyelmét arra, hogy a külföldről behozott ipartermékek helyett Baján előállított versenyképes iparcikkokkal előnyösen fedezheti mindenki szükségleteit.

E kiállítás czélja továbbá alkalmat nyújtani arra, hogy az irányadó szakkörök és erre hivatottak megismerve az itteni ipar fejlettségét, vagy okszerűen pótlandó hiányait, a nehéz viszonyokkal küzdő iparos osztály érdekei előmozdítására és egyes iparágak fejlesztésére alkalmas intézkedéseket tegyék, iparunk fellendítését előmozdítsák.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur rendelete folytán a m. kir. technológiai iparmuzeum is részt vesz ezen kiállításban, s ez alkalommal a kis iparosságra nézve igen tanulságos és a kis ipar gyakorlásánál előnyösen felhasználható ipari szerszámokat, fa- és fémipari szakrajzokat, kisebb kézi fa- és fém munkáló gépeket fog bemutatni.

Baja város s különösen nagy környéke hazafias és lelkes közönségét, hatóságait, egyesületeit és egész társadalmát, a fővárosi és ezen vidék hazafias sajtóinak képviselőit, a nép vezetésére hivatott főként szomszédos községek előljáróságának, lelkesi és tanítói karának érdemes férfait hazafias tisztelettel felkérjük tehát, hogy használja fel a Baján tervezett iparkiallítás alkalmát annak propagálására, hogy a kiállítás sikerének biztosítása érdekében azt tömegesen látogassák, a közönség a kiállítandó cikkek megvásárolja és azok értékéről, versenyképességéről meggyőződést szerezvén, a hazai és lehetőleg helyi iparkészítmények állandó vásárlását, a hazai és helyi iparosok megrendelésekkel való ellátását rendszeressé tegye.

Végül kérjük a hazafias érzelmi ipartestületeket, hogy különös tekintettel a m. kir. technológiai iparmuzeum tanulságos tárgyaira, a kiállítás minél tömegesebb látogatását előmozdítani sziveskedjenek. Baján, 1900. évi május hó 17-én. — Dr. Hegedüs Aladár s. k. polgármester, mint a bajai helyi iparkiallítás elnöke. Weisz Nándor s. k. tanácsnok, kiáll. v. titkár.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzései.

Debreczen, május 22.

Piaczi árak 50 kgr.-ként koronákban:

Buza minőség	77	6.90 — 7.25
"	78	7.10 — 7.35
"	79	7.15 — 7.45
"	80	7.40 — 7.55
Rozs	71/73	6.20 — 6.30
Árpa		5.60 — 5.70
" (jobb)		—
Zab		5. — 5.10
" prima		—
Tengeri		5.70 — 5.75
Köles		—
Napraforgó mag		—
Bükköny		—
Lóhere		—
Lucerna		—
Pogácsa napraforgó		—
" tökmag		—
Bab (fehér)		—

KÜLÖNFÉLÉK

* **A bürokratizmus netovábbja.** Egy német újságban olvassuk a következő apróságot, amely oly nagy hivatalnoki buzgalomról tanuskodik, hogy minden hivatalajtóra ki kellene függeszteni egy példányban.

Egy szegény német munkás 1897-ben Donnerauból Niederwüstegiersdorfba költözött, ahol le is telepedett. Alig lakott ott szegény néhány napig, meghalt háromhónapos kis gyereke. A kis gyerek halálát be is jelentette az anyakönyvi hivatalnál annak rendje és módja szerint. 1898. január havában a község a következő rendeletet bocsátotta ki:

RENDELET.

1898. január 30-ikáig minden máshol született és ide bevándorolt gyereket, aki nincs beoltva, be kell jelenteni, hogy fölvetethessék a beoltandók jegyzékébe.

A munkás ugy gondolkozott, hogy neki nincs se beoltott, se beoltatlan gyereke s így kötelezettsége sincs a hivatalnal szemben. És ámbátor előttünk, a hivatalhoz nem érő emberek előtt, helyes ez a gondolkodás, a hivatal másképen fogta föl a dolgot. A munkást megbüntette egy márka pénz bírsággal.

— De uraim — mentegetődzött a hivatalban a munkás — énnekem nincs gyerekeim!

— Ahhoz semmi közünk! — volt a válasz — csak erre a kérdésre feleljen: be van-e oltva a gyereke, vagy nincs?

— Nincs beoltva szegényke...

— Nos, hát akkor fizesse csak meg a bírságot!

És meg is fizette.

* **Magányos nők a párisi világkiállításán.** A párisi Union des amies de la jeune fille áldásos működése világszerte ismeretes. Ez a nőegylet tudvalevőleg magányos leányok védelmére alakult a franczia fővárosban, hogy azoknak az élet nehéz küzdelmeiben tanácsos és utmutatással segélyre legyen. Az egyesület a kiállítás idejére most házat bérelt, melyben a kiállításán alkalmazott vidéki és külföldi egyedülálló leányok olcsó pénzen otthont és ellátást kapnak, esetleges ügyeikben ingyenes jogvédelemben részesülnek. A házban kényelem honol, modern berendezése minden igénynek megfelel, egészségügyi tekintetben kiválóan mintaszerű.

* **A Volga új hidja.** A jövő hóban adják át a Volga folyó új hidját a forgalomnak. Az új hid, melynél szebb és nagyobb még nincs Oroszországban, a történelmi nevezetességű Tver város mellett épült, mely város jelentékeny állomássá emelkedett Moszkva és Pétervárral között. A hid kocsis- és gyalogközlekedésre is szolgál, míg az eddigi hidak csak a vasuti közlekedésre valók. A gyönyörű építmény három ívből áll, a középső 305 láb hosszú, az egész hid hossza 707 láb. Közepén van a kocsit, két végén a gyalogut. Alatta a legnagyobb vizáliskor a legnagyobb hajók is közlekedhetnek. A Volgán különben, mely 3000 kilométernyi hosszával Európa legnagyobb folyama, már számos szép hid közvetíti a közlekedést, de a tveri hiddal nagyság és szépség tekintetében egy se mérkőzhetik, mi az új hid építőit méltó büszkeséggel tölti el.

RÖPPENTYÜK.

* **Csalódás.** — Mit busulsz, Emma? Talán nem kaptál levelet a vőlegényedtől?

— Dehogy nem! Nyolcz oldalt írt tele! De én képes levelezőlapot szerettem volna!

* **Öleték.** Némelyik ember csak akkor mond igazat, ha — elszólja magát.

Kicsiből lehet nagy, kicsinyesből soha.

A babér leghamarabb hervad akkor, ha — pihennek rajta.

* **Ellátja.** Pofozgatja majsztram uram az inasgyereket kogyetlenül.

— Ugyan hagyjad, kérlek, azt a gyereket! — szól méltatlankodva a mesterné.

— Ugyan mér is hagynám? Teljes ellá-

tást ígértem neki és nem hagyom abba, míg teljesen el nem láttam a fizikót.

* **Csabitó.** Nagybácsi: Tudod, öcsém, nekem csak az fáj, hogy még soha nyilvánosan elismerésben nem részesültem.

Diáköcsös: Tudod, mit bácsi, ha kifizeted minden adósságomat, kapsz a hitelezőimtől faklyásmenetet.

* **A vicziális.** — Hát maga néni, hogy jött el ide, a szentiszáki állomásig? Hisz nem ült a vasuton?

— Nem, hanem a férjemet kikisértem, s mialatt bucsuztunk, beszélgettünk, ott mentem a vonat mellett s egyszerre érkeztem ide a vicziálissal.

REGÉNY.

A csendes lakó.

— Angol regény. —

Írta: **Pryce Richard.**

Fordította: **Karem.**

(Folytatás.)

56.

A verőce csattanása az ablakhoz esalta Saltash. Egyfogatu kocsit állott meg az ajtó előtt és két férfi jött az udvaron befelé. Az egyikben Saltash felismerte azt az embert, ki egész reggel a ház körül ügyelgett. Annyira el volt mélyedve gondolataiba, hogy alig figyelt a körülötte történő dolgokra és így a hangos csöngetés s a külső ajtó kinyitása sem igen tett rá nagy benyomást. Még az se bírta felrészni lethargiájából, mikor az előcsarnokból hangos beszéd és ide oda menő léptek zaja hallatszott.

Csak akkor jutott eszébe, hogy itt valami rendkívüli dolog készülődik, mikor a lépcsők — mintegy tiltakozva a szokatlan tenyer ellen — hangosan resegtek.

Odament az ajtóhoz.

Hallotta Mrs. Smith erőlyes tiltakozását és több idegen hangot, majd hangos dörömbölést és egy sikoltást.

Szinte kővé meredten állt ott. Nagyon is jól tudta, mi történik odakinn. A hábeli hangzavarnak egy pillanatnyi szünetében tisztán kivehette házigazdájának e szavait:

— Az képtelenség. Nincs más férfi lakónk, mint Saltash ur.

Nevének említésére Saltash összeszedte magát és fölment az emeletre.

Különös látvány tárult ott szeméi elébe.

A két betolakodott idegen a szoba közepén állott, mintha egészen otthon éreznék magukat. Smith kipirulva és haragosan, de azért igen mérsékelt hangon szaporán magyarázgatott az egyiknek; Smithné a másik előtt hadonázott és kiabált hatalmasan, míg Mrs. Fleming hátravetett fejjel az egyik asztalhoz támaszkodott, miközben egy odatévedt halovány napsugár élesen domborította ki alakjának merész körvonalait.

Mély csönd következett. Mindenki Saltashre nézett, de a barna ruhás férfi megszólalt:

— Nem ez az ur az, a kit keresünk.

— Meghiszem azt, hogy nem az, rikácsolt Smithné, s a láрма újra megindult.

A Mrs. Fleming szeméi egy hosszú pillantásban találkoztak a Saltash tekintetével. Kölesönösen megértették egymást: ha lett volna rá mód, szeretne volna megmenteni.

— Hallgasson már, — mondá egyszer az egyik férfi Smithnének; — az ember a saját szavát se hallja.

— Talán maga suttog! — kiáltott a háziasszony legélesebb hangján.

Most egy új szereplő jelent meg a színtéren. Hollis Emma volt ez, ki épen most érkezett és hallván a nagy lármát, feljött megnézni, hogy mi a baj. Nyitva felejtett szájával állott meg a küszöbön. Smithné izgatottan fordult hozzá:

— Hallgass már, mit mernek mondani ezek az emberek! — így kiabált. — Még azt merik állítani, hogy itt valaki el van rejtve a házban.

— Micsoda?

— Hogy el van ebben a házban valaki rejtve! Hallottál már ilyet valaha? Annyira felbosszantott, hogy még szólani is aig tudok.

— Mi azt nem állítottuk, — mondá nyugodtan az egyik idegen és Emmára nézett, ki egyszerre felkiáltott:

— Az az ember... a szellem... az az ember, a kit láttam.

— Ilyen ostobaság — kezdte rá Smithné; de a barna ruhás ember elcsitította.

— Hagyja csak beszélni ezt a fiatal hölgyet.

Emma kisasszony hol az egyikre, hol a másikra nézett. Smith meg se mozdult; Smithné haragos volt és Emma büszkén látta, hogy minden szem ő rajta függ. Mrs. Fleming is kérdő tekintetet vetett reá.

— Igen, egy embert láttam valamely este a házba bejönni, — szólt Hollis kisasszony, — aki nem volt sem a bácsi, sem Saltash ur; s a néni meg én, mi azt hittük, hogy valami szellem, mert néhány évvel ezelőtt elejtettek itt az uton egy koporsót és mi szentül hittük, hogy annak a halottnak a lelke jár fel.

— Ejnye Emma, — szólt közbe Smithné, — mikor tudjuk, hogy Saltash ur volt, a kit láttál!

— Nem az volt; — erősködött Emma kisasszony. Az korántsem volt ilyen és aztán meg nemesak egyedül én láttam!

— Hát még ki látta?

— Egy másik fiatal hölgy; — felel, Emma kisasszony. — Brown kisasszony látta ki itt szemben lakik. Egyszer éjszaka látta.

A két férfi összenézett. Smith nagyon kellemetlenül érezte magát és egy szót se szólt. Mrs. Fleming megmozdult s a halvány sugarak most haján játszadoztak, mely ragyogott, mint a szinarany.

— Benézniék a hálószobába, ha nem volna ellenére; — szólt a barna kabátos ember.

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

NYILT-TÉR.

„MARGIT“ GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Berag-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénsavat, ellenben sok szénsavas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kitértő hatású a légutak s tüdő hurutus állapotainál, különösen szívós váladék esetén; tüdővészeseknél, ha vérésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit-víz“ megbecsülhetetlen szolgálatot tesz kevés szabad szénsavánál fogva. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.

A húgysavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a hólyag hurutos bántalmainál, a kő- és homokképződés eseteiben, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvosainak, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszivesebben használják, előnyt adnak a „Margit“-forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz

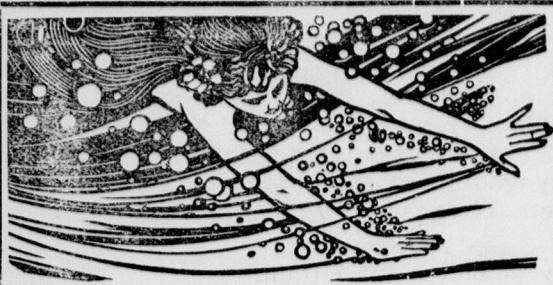
kiváló övószernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár:

ÉDES-KUTY L. ásványvíznagykereskedés
cs. és kir. udvari szállító BUDAPESTEN.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Herzog Metternich-féle
KÖNIGSWARTI
RICHARD-FORRÁS

A világ legkitünőbb asztali vize.

Természetes szénsavdús tartalmánál fogva különösen alkalmas borral, gyümölcszörppel vagy likőrrel való keverésre. Feltűnő gyógyhatású emésztési zavaroknál, ugyszintén a légeső és húg-hólyag idült hurutos bántalmánál.

Járványos betegségek ellen biztos óvszernek bizonyult.

Kapható helyben
Geréby Fülöp utódai

uraknál, mint főraktárosoknál és minden jobb vendéglőben

Országos főraktár és iroda

BUDAPEST, VIII., József-körút 9. sz.

Iglófürdő.

Klimatikus gyógyhely. Vizgyógyintézet. Nyaralótelep.

Vasuti állomás Igló (Kassa-oderbergi vasut) Szepesmegyében 580 méter magasságban a tenger színe felett, nagy kiterjedésű fenyvesek közepette, pompás sétányokkal. Tükör-, kád- és fenyőfürdők, villanyozás, massage, kiválóan alkalmas gyógyhely ideggyengesség, légzőszervek bántalmaiban szenvedőknek, üdülők részére.

Jó konyha, mérsékelt árak, zongora, olvasóterem, Lawn-Tennis.

Fürdőevad május 15-től szeptember végéig. Elő- és utóevadban tetemes árleengedés. Fürdőorvos Dr. Neubauer Lajos. Posta és távirtda állomás helyben. Utazás: Budapest-Kassa-Igló, vagy Budapest-Ruttka-Igló. Prospektusokkal szolgál

a fürdőigazgatóság
Iglófürdőben.

HEYDEN TÁPANYAGA

(NÄHRSTOFF HEYDEN)

egy feltárt fehérnye, mely az emésztési szervektől függetlenül kiválóan táplál.

Előnyös erősítő és tápláló

gyengélkedők, gyermekek, szoptató nők, vérszegény, lábadozó és sovány egyének részére, valamint testi és szellemi kimerültségnél.

Étvágygerjesztő.

Kapható gyógyszertárak és gyógyárú-üzletekben.

— Heyden vegyészeti gyára Radébeui—Drezda.

SPORA-féle

világhírű KLATAU-i

disz- és óriási szegfű.

Kitüntette: Prága, Bécs, Lyon, Antwerpen, Amsterdam, Hamburg, Frankfurt a Mainban stb. a legmagasabb díjakkal.

Elite-választék

5 darab 16 Kor.

Kiállítási és reklám minta fajok

10 darab 16 Kor.

Oriási szegfű

10 darab 10 Kor.

Disz-szegfű

10 darab 5 Kor.

Kerti-szegfű

10 darab 2 Kor.

Remontánszegfű

10 darab 6 Kor.

50 darabnál 10 százalék, 100 darabnál 20 százalék engedmény. Képes árjegyzék ingyen, bérmentve.

Fr. Spora

szegfű-kivitel Klatau (Csehország.)

Hirdetések

a legjutányosabb árban felvétetnek
kiadóhivatalunkban

Kossuth-utca 13. sz.

CSOKONAI-NYOMDA

LENGYEL IMRÉ és TÁRSAI

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCA 13. SZ.

ELSŐRANGU * * * * *
KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA
ÉS KÖNYVKÖTÉSNET * *

Ajánlkozunk a sokszorosító-szakmába vágó mindennemű munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitűnő munkakerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művészies kivitelű diszmunkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, címkek, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámlapok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, diszes bizonyítványok, havi és évi értesítők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — raktári áron készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: napívek, lejáratú jegyzékek, sorsolási értesítések és egyéb ismertetések csinos füzetekben, szerződéses, kötelezvények, váltók, biztosítéki okiratok stb.

VIGALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelű bál meghívók, programok, belépti jegyek, diszes táncrendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb családi értesítések elegáns kartonra vagy mindennemű új divatu finom papírra nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.

MINDEN MUNKA
A LEGNAGYOBB
GONDDAL
KIALLITVA,
MINDAMELLETT
MÁS
KEZDETLEGES
KIVITELNÉL
OLCSÓBB ÁRON.

